

Outokummun kaupungin
KOTOUTUMISOHJELMA

Outokummussa 4.11.2024
OUTOKUMMUN KAUPUNKI
Maahanmuuttopalvelut

SISÄLLYS

1. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi (KotoL 14 ja 15 §)	4
2. Osaamisen ja kotoutumisen ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin pohjalta laadittava kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma (KotoL 16 ja 17 §)	5
3. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio (KotoL 25 §)	6
4. Kotoutumiskoulutus (KotoL 26 ja 27 §)	6
5. Muu koulutus ja palvelut, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä	6
6. Kotoutumisohjelman aikainen ohjaus ja neuvonta (KotoL 13 §:n 1 mom. 5 kohta) ...	7
7. Muut kunnan järjestämismvastuulla olevat palvelut kotoutumisen edistämiseksi	8
Vastuutaulukko	8

KOTOUTUMISOHJELMAN LAADINNAN PROSESSI JA VIESTINTÄ KUNNASSA

Kotoutumisohjelma on laadittu Outokummun kaupungin aiemman kotouttamisohjelman pohjalta 1.1.2025 voimaan tulevan Lain kotoutumisen edistämisestä 681/2023 (KotoL) perusteella.

Kotoutumisohjelman laadinnassa koordinoivana tahona on toiminut kunnan maahanmuuttopalvelut. Asiakirja on laadittu yhteistyössä Outokummun kaupungin muiden palvelualueiden, hyvinvointialueen (HVA), kuntakokeilun (työllisyysalue), muiden Pohjois-Karjalan kuntien ja Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen (ELY) kanssa.

Monet nyt lakisääteiksi muuttuneet palvelut ovat olleet jo kunnalla tarjolla maahanmuuttaja-asiakkaille. Lakimuutoksiin liittyen kunnan maahanmuuttajille suunnattujen kotoutumis- ja työllisyyspalveluiden suunnittelussa on käyty läpi eri toimijoiden vastuita ja velvollisuuksia lakisäätelisten palveluiden järjestämiseksi. Kotoutumisohjelmaa varten on pyydetty kommentteja eri palveluiden tuottajilta.

Kotoutumisohjelma on esillä Outokummun kaupungin verkkosivuilla, saavutettava viestintä ja kohderyhmät huomioiden. Kotoutumisohjelma käydään läpi asiakkaan kanssa ja varmistetaan että asiakas on tietoinen kotoutumisen alkuvaiheen palveluista ja niihin pääsystä. Kaupunki viestii kotoutumisohjelmasta kunnassa.

Kotoutumisohjelmaa kuvaavan asiakirjan yhteystiedot:

Jukka Orenius, kaupunkipalvelujen johtaja
jukka.orenius@outokummunkaupunki.fi
puh. 044 7559 240

1. OSAAMISEN JA KOTOUTUMISEN PALVELUTARPEEN ARVIOINTI JA MONIALAISEN OSAAMISEN JA KOTOUTUMISEN PALVELUTARPEEN ARVIOINTI (KOTOL 14 JA 15 §)

Kuvaus palvelusta

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnissa selvitetään esimerkiksi maahan muuttaneen tavoitteet ja toiveet, aikaisempi koulutus, työhistoria, kielitaito ja työkyky. Lisäksi arvioidaan kotoutumista edistävien palveluiden tarpeet. Työllisyysalueen työnhaun käynnistymispalvelut (alkupalvelut) ohjaa työnhakija-asiakkaat, joilla on mahdollisuus ja tarve kotoutumissuunnitelmaan, työllisyysalueen kotoutumista edistäviin palveluihin. Kotoutumista edistävät palvelut toteutetaan kasvokkain lähipalveluna tai puhelin/videovälitteisesti lain ja asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti.

Vastuutaho

Työllisyysalue tekee osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin työnhakija-asiakkaille omana työnä käytettävissä olevaa tietoa hyödyntäen. Asiakas ohjataan ostopalveluun, kun on tarvetta kielitaitotason määrittämiselle tai erityinen tarve osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin. Ei-työnhakija asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi tehdään kunnan maahanmuuttopalveluissa.

Työllisyysalue tekee monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin työnhakija-asiakkaille omana työnä yhdessä HVA:n sosiaalipalvelujen ammattilaisen kanssa. Monialainen osaamisen ja palvelutarpeen arviointi laaditaan tarvittaessa yhteistyössä Outokummun kaupungin ja HVA:n kanssa seuraaville asiakasryhmille: Kiintiöpakolaiset, toimeentulotukea muuten kuin tilapäisesti saavat, alaikäisenä ilman huoltajaa tulleet ja ihmiskaupan uhrin.

Ei-työnhakija asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen koordinoi kunnan maahanmuuttopalvelut. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella 18-64 -vuotiaiden henkilöiden sosiaalipalveluiden tarpeen selvittämiseen liittyvät yhteydenotot tehdään keskitetysti sähköisten Miun palveluiden kautta. (<https://miunpalvelut.fi/siunsote/yhteydenotto-sosiaalihuoltoon-avun-tarpeen-arvioimiseksi>) Alle 18- vuotiaiden lasten palvelutarpeen arvioinnin tiimin puhelin 013 330 2806. Sosiaalipalvelut vastaavat siitä, että varsinainen Sosiaalihuoltolain ja Lastensuojelulain mukainen palvelutarpeen arvioinnin selvittäminen ohjautuu asuinpaikkakunnalla toimivien sosiaalihuollon ammattihenkilöiden toteutettavaksi.

Yhteistyö

Monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin käytännön toteutuksesta sovitaan HVA:n kanssa. Työikäisten, eli 18-64 -vuotiaiden kohdalla Sosiaalihuoltolain mukaiseen palvelutarpeen arviointiin ja tarvittaessa asiakassuunnitelman laadintaan osallistetaan verkostoa tarpeen mukaisesti (Työllisyysalue, Kela, oppilaitos, sote- toimijat ym.). Alle 18-vuotiaiden lasten palvelutarpeen arviointiin ja tarvittaessa asiakassuunnitelman laadintaan osallistetaan lapsen luontainen verkosto (edustaja, varhaiskasvatus, koulu, sote- toimijat ym.).

Lastensuojelu: Alle 18- vuotiaiden lasten kohdalla Sosiaalihuoltolain tai Lastensuojelulain mukaiseen palvelutarpeen arviointiin ja tarvittaessa asiakassuunnitelman laadintaan osallistetaan lapsen luontainen verkosto (kts. edellä). Jälkihuollon piirissä olevan osalta jälkihuoltopalvelut tuotetaan työikäisten palvelutehtävissä. Vammaispalvelut: Yhteistyötä tehdään asiakkaan kannalta tarpeellisten tahojen kanssa.

2. OSAAMISEN JA KOTOUTUMISEN JA MONIALAISEN OSAAMISEN JA KOTOUTUMISEN PALVELUTARPEEN ARVIOINNIN POHJALTA LAADITTAVA KOTOUTUMISSUUNNITELMA TAI MONIALAINEN KOTOUTUMISSUUNNITELMA (KOTOL 16 JA 17 §)

Kuvaus palvelusta

Kotoutumissuunnitelma on yksilöllinen suunnitelma kotoutumisen edistämiseksi. Kunta tekee suunnitelman yhdessä maahan muuttaneen kanssa. Suunnitelmaan kirjataan esimerkiksi kotoutumisen ja työllistymisen tavoitteet, palvelut ja palveluihin osallistuminen. Tavoite on nopeuttaa kotoutumista ja työllistymistä. Kotoutumissuunnitelman enimmäiskesto on kaksi vuotta. Enimmäiskesto voidaan pidentää erityisten tarpeiden vuoksi.

Työllisyysalueen työnhaun käynnistymispalvelut (alkupalvelut) ohjaa työnhakija-asiakkaat, joilla on mahdollisuus ja tarve kotoutumissuunnitelmaan, työllisyysalueen kotoutumista edistäviin palveluihin. Kotoutumista edistävät palvelut toteutetaan kasvokkain lähipalveluna tai puhelin/videovälitteisesti lain ja asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti. Kotoutumissuunnitelma tehdään työllisyysviranomaisen tekemän palvelutarvekartoituksen perusteella henkilölle, jonka ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä tai oleskeluoikeuden rekisteröimisestä on kulunut enintään kolme vuotta ja joka on työtön työnhakija, kansainvälistä suojelua saava tai perheenjäsen, kotihoidontukea saava tai asiakas, joka pyytää suunnitelman laatimista.

HVA:lla palvelutarpeen arviointiin ja tarvittaessa asiakassuunnitelman laadintaan osallistetaan asiakkaalle luontaista verkostoa tarpeen mukaisesti (Työllisyysalue, Kela, oppilaitos, sote- toimijat, varhaiskasvatus, koulu, edustaja, ym.). Ennen näiden palveluiden käyttöä asiakkaalla on ollut kontakti sosiaali-työhön ja palveluohjaukseen, jotka tekevät mahdollisen kotoutussuunnitelman tarvittaessa.

Vastuutaho

Työllisyysalue vastaa työnhakija-asiakkaan kotoutumissuunnitelman laatimisesta. Ei-työnhakija asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi tehdään kunnan maahanmuuttopalveluissa. Monialainen kotoutumissuunnitelma (kunta + HVA) tehdään palvelutarvekartoituksen perusteella henkilölle, jonka ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä tai oleskeluoikeuden rekisteröimisestä on kulunut enintään kolme vuotta ja joka saa pitkäaikaisesti toimeentulotukea, on kiintiöpakolainen tai perheenjäsen, on ihmiskaupan uhri tai on yksin tullut alaikäinen. Työllisyysalue laatii monialaisen kotoutumissuunnitelman työnhakija-asiakkaille yhteistyössä HVA:n sosiaalipalvelujen ammattilaisen kanssa.

Yhteistyö

Monialaisen kotoutumissuunnitelman käytännön toteutuksesta sovitaan HVA:n kanssa.

3. MONIKIELINEN YHTEISKUNTAORIENTAATIO (KOTOL 25 §)

Kuvaus palvelusta

Outokummun kaupunki toteuttaa monikielisen yhteiskuntaorientaation ostopalveluna ja /tai yhteishankintana muiden alueen kuntien kanssa. Mahdollisuutta järjestää omana palveluna selvitetään. Kohderyhmänä ovat kotoutuja asiakkaat. Kielinä ainakin venäjä, ukraina, arabia ja englanti. Työllisyysalue (tai kunnan maahanmuuttopalvelut, ei-työnhakija asiakkaat) ohjaa asiakkaan työnhakija-asiakkuuden alkuvaiheessa kunnan monikieliseen yhteiskuntaorientaatioon palvelutarpeen mukaisesti.

Vastuutaho

Outokummun kaupunki vastaa monikielisen yhteiskuntaorientaation hankinnasta/ toteuttamisesta.

Yhteistyö

Outokummun kaupunki järjestää palvelun yhteistyössä työllisyyspalveluiden ja muiden kuntien kanssa. Osa palvelusta järjestetään kunnan omana toimintana. Yhteistyötahoina International House Joensuu (IHJ), työllisyysalue ja Pohjois-Karjalan kunnat.

4. KOTOUTUMISKOULUTUS (KOTOL 26 JA 27 §)

Kuvaus palvelusta

Kotoutumiskoulutus on koulutus, joka sisältää esimerkiksi suomen tai ruotsin kielen opetusta, ammatillista valmennusta, aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistamista sekä palvelu- ja uraohjausta. Se sisältää myös muuta opetusta, joka edistää yhteiskunnallisia ja kulttuurisia taitoja sekä työllistymistä ja jatkokouluttautumista. Kotoutumiskoulutuksen osana täytyy järjestää myös työssäoppimisjakso tai muuta työ- ja toimintakykyä tukevaa toimintaa. Kotoutumiskoulutuksen osana on järjestettävä suomen tai ruotsin kielitaidon päättöttestaus. Työnhakija-asiakkaille työllisyysalue järjestää kotoutumiskoulutusta luokkamutoisesti Joensuussa, ja verkkokoulutus on käytettävissä koko työllisyysalueella. Asiakkaalle tarjotaan koulutusta kielen taitotason mukaisesti. Työllisyysalueen kotoutumiskoulutuksiin sisältyy päättöttestaus.

Vastuutaho

Työnhakija-asiakkaiden kotoutumiskoulutuksesta vastaa työllisyysalue.

5. MUU KOULUTUS JA PALVELUT, JOTKA EDISTÄVÄT SUOMEN JA RUOTSIN KIELEN OSAAMISTA, LUKU- JA KIRJOITUSTAITOA, YHTEISKUNTA- JA TYÖELÄMÄVALMIUKSIA SEKÄ TYÖLLISTYMISTÄ JA YRITTÄJYYTTÄ

Kuvaus palvelusta

Koulutuksen toteuttajana on ollut Joensuun seudun kansalaisopisto. Kunta on ostanut luku -ja kirjoitustaidon koulutusta. Yrittäjyyttä suunnitteleva työnhakija-asiakas ohjataan työllisyysalueen yrittäjyysvalmentajalle. Työllisyysalueen ammatinvalinta- ja uraohjaus tarjoaa työnhakija-asiakkaille ohjausta heidän tukemisekseen ammatinvalinnassa, ammatillisessa kehittämisessä, työelämään sijoittumisessa ja elinikäisessä oppimisessa.

Työnhakija-asiakas voidaan ohjata henkilöasiakkaan kokeiluun oppilaitokseen ammatinvalinta- ja uravaihtoehtojen selvittämiseksi (koulutuskokeilu) tai työpaikalle ammatinvalinta- ja uravaihtoehtojen selvittämiseksi tai työmarkkinoille paluun tukemiseksi (työkokeilu). Outokummussa toimii ”Valmennusympäristö Kupari”, jonka asiakkaaksi otetaan myös maahanmuuttajia (työkokeilu). Kunta on mukana työllisyshankkeissa (mm. TNO), jonka kohderyhmänä myös maahanmuuttajat. Outokummun kaupunki on mukana ”ELO” -hankkeessa (Stay and Live in North Karelia - Elä ja Osallistu Pohjois-Karjalassa).

6. KOTOUTUMISOHJELMAN AIKAINEN OHJAUS JA NEUVONTA

(KOTOL 13 §:N 1 MOM. 5 KOHTA)

Kuvaus palvelusta

Kaupungin maahanmuuttopalveluiden ohjaajat kulkevat kuntaan muuttaneiden rinnalla auttaen heitä kotoutumaan ja asettautumaan Outokumpuun. Kotoutumispalvelu on perhekeskeistä, näin tuetaan koko perhettä kuntaan asettautumisessa. Kaikkia kuntaan muuttaneita tuetaan matalalla kynnyksellä.

Kaupungin maahanmuuttopalvelut tarjoavat neuvontaa ja ohjausta maahan muuttaneille:

- oleskelulupa- ja kansalaisuushakemukset
- asumiseen liittyvät asiat
- pankkitilin avaaminen ja henkilötietojen rekisteröinti Suomeen
- varhaiskasvatus- ja kouluasiat
- harrastusmahdollisuuksien löytäminen

Lisäksi maahanmuuttopalvelut vastaavat kiintiöpakolaisten vastaanotosta ja vastaanottoon varautumisesta.

Outokummun kaupungin maahanmuuttopalvelut toimii kotoutumistyön asiantuntijatahona maahanmuuttoon ja kotoutumiseen liittyvissä kysymyksissä alueen järjestöille, vapaaehtoistoimijoille, oppilaitoksille, muille palveluntarjoajille ja kaupungin työntekijöille.

Palvelua tuotetaan tiiviissä yhteistyössä mm. seuraavien tahojen kanssa:

- muut kaupungin yksiköt
- muut kunnat
- viranomaiset (mm. KELA, poliisi, maahanmuuttovirasto)
- HVA
- oppilaitokset
- ELY
- kolmas sektori
- seurakunnat

7. MUUT KUNNAN JÄRJESTÄMISVASTUULLA OLEVAT PALVELUT KOTOUTUMISEN EDISTÄMISEKSI

Kuvaus palveluista

Kunnassa toimii oma työpaja, "Valmennusympäristö Kupari" jonka toiminnassa (työkokeilu) on mukana myös maahanmuuttajataustaisia henkilöitä. Opetustoimeen on palkattu kieli- ja kulttuurikoordinaattori. Kunta on mukana TNO-hankkeessa (luotsi Outokumpu), hankkeen kohderyhmään kuuluvat myös maahanmuuttajat. Kunta on mukana myös "ELO" -hankkeessa.

Yhteistyö

Punaisen ristin Outokummun osasto auttaa maahanmuuttajia kotoutumisessa Outokumpuun. Toimintaa ovat mm. ystäväperhetoiminta perheissä, käsityökerho sekä erilaiset tapahtumat. Outokummussa asuvat ukrainalaiset ovat perustaneet oman yhdistyksen. Riverian kansainvälisille opiskelijoille järjestetään tutustuminen kaupungin palveluihin (liikunta, kulttuuri, kirjasto jne.). Seurakunnat tarjoavat käyttöön tiloja kokoontumisiin ja kannustavat maahan muuttaneita osallistumaan seurakuntien toimintaan, esimerkiksi vapaaehtoistyöhön.

Kunta on järjestänyt ja toiminut koolle kutsujana paikallisessa maahanmuuton tilanpalaverissa. Palaveriin on kutsuttu edustajia kaupungilta, muilta viranomaistahoilta sekä kolmannelta ja neljänneltä sektorilta.

VASTUUTAULUKKO

Palvelu/ toimenpide	Työnhakijoiden palvelut tuottava taho	Muiden kotoutuja-asiakkaiden palvelut tuottava taho
Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi	Pohjois-Karjalan työllisyysalue	Kunta
Monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi	Pohjois-Karjalan työllisyysalue ja HVA	Kunta ja HVA
Kotoutumissuunnitelma	Pohjois-Karjalan työllisyysalue	Kunta
Monialainen kotoutumissuunnitelma	Työllisyysalue ja HVA	Kunta ja HVA
Monikielinen yhteiskunta-orientaatio	Kunta	Kunta
Kotoutumishjelman aikainen ohjaus ja neuvonta	Kunta	Kunta
Kunnan kotoutumishjelman seuranta ja päivittäminen	Kunta	Kunta